GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 138. *Mercurĭ, 24 Iunie (6 Iulie).* **1887.**

Din causa S-tei serbătorĭ de mâne ḍiarulŭ nu va apăré până Joi sera.

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Iulie 1887 st. v., se începe unŭ nou abonamentŭ pe triluniulŭ Iulie, Augustŭ și Septemvre **la care invitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.**

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **3 fl.**	pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ șése „ **6** „	„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **12** „	„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Abonațilorŭ de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fășiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Brașovŭ, 23 Iunie 1887.

Amŭ vrea sĕ ne spună învĕțații legiștĭ ai Țĕrei ungurescĭ, pe ce temeiu pretindŭ fișpanii a avé chiămarea sĕ se amestece și în treburile scólelorŭ confesionale românescĭ? Noi sciamŭ până acum, că fișpanii ungurescĭ au altă misiune, bunăóră de a cumpĕra suflete, de a terorisa pe cei slabĭ de ângerŭ la alegerile dietale, și alte de aceste.

Fișpanulŭ comitatului Ugocea trebue că se conduce în activitatea sa după alte „legĭ“ cu totulŭ escepționale și nouĕ necunoscute, carĭ îi dau putere discrețiunară și asupra scólelorŭ biseriçelorŭ nóstre „autonome“. Imprejurarea acésta pledéză pentru intima legătură ce esistă între Tisza-Trefort, între aceștĭ frațĭ siamezĭ ai maghiarismului modernŭ violentŭ. Trefort redică scóle pompóse de statŭ ungurescĭ acolo unde nicĭ că e lipsă de ele; le ridică din sudórea poporului și în cósta scólelorŭ românescĭ, ce le susține ér poporulŭ cu marĭ jertfe; le ridică cu scopŭ ca dintr'însele sĕ facă asaltŭ asupra scólelorŭ românescĭ, sĕ le dĕrîme și sĕ le nimicéscă. D-lŭ Tisza de altă parte — e vorba aicĭ de unŭ casŭ din timpulŭ când era încă ministru de interne — îngrijesce cu ajutorulŭ fișpanilorŭ și alŭ solgăbirĕilorŭ ungurescĭ ca sĕ se „împopuleze“ aceste scóle ungurescĭ.

Astfelŭ se încércă corifeii guvernului ungurescŭ sĕ împrime statului „caracterulŭ maghiarŭ“.

Esperimentulŭ acesta de a se juca cu banii noștri, cu drepturile nóstre, cŭ pacea și liniștea nóstră sufletéscă și cu libertatea nóstră cetățeuéscă, l'au făcutŭ d-nii Tisza-Trefort și în comuna românéscă Turțŭ, din comitatulŭ Ugocei, în acestŭ punctŭ avansatŭ alŭ românismului, care indică marginea etnografică între seminția altaică-asiatică și între seminția indo-europénă, ce populéză acestŭ statŭ.

In Turțŭ trăiesce unŭ soiu de Românĭ harnicĭ și energioșĭ, carĭ țină cu tótă puterea sufletului lorŭ la limba și obiceiurile strămoșescĭ; ei au câțiva bravĭ conducĕtorĭ, cu carĭ se sfătuescŭ și pe carĭ îi urméză în tóte. Acestŭ cuibŭ sănătosŭ românescŭ și l'a alesŭ Trefort pentru încercările sale de distrugere și amalgamisare.

Se 'nțelege, că avêndŭ Țéra unguréscă banĭ din grosŭ pentru asemenĭ esperimente, Trefort a trebuitŭ numai sĕ voiéscă și în scurtŭ timpŭ Românii din Turțŭ au vĕḍutŭ înălțatŭ în satulŭ lorŭ turnulŭ babilonului, care se numesce scólă de statŭ. Au fostŭ îndată instituițĭ doi învĕțătorĭ cu salare de câte 600 fl. și acum venea rĕndulŭ la aceia, carĭ au luatŭ asuprășĭ misiunea de a împopula acésta scólă, căcĭ în anulŭ dintêiu n'aveau cei doi învĕțătorĭ decâtŭ numai câțiva elevĭ din seminția semitică-asiatică.

Fișpanulŭ întrevine în persónă și adreséză o poruncă senatului scolarŭ confesionalŭ, ca sĕ triméță jumĕtate din elevii scólei române la scóla de statŭ, nou de noiță, căcĭ la dincontră le va închide scóla. Românii Turțenĭ tăcură și-șĭ vĕḍură de trébă. Fișpanulŭ dă din nou porunca, sub pretecstŭ, că încăperile scólei române nu suntŭ destulŭ de spațióse spre a cuprinde atâțĭ elevĭ, și amenință din nou că, décă nu vorŭ trimite la scóla ungurăscă pe toțĭ câțĭ trecŭ peste numĕrulŭ de 60, le va închide scóla.

Românii din Turțŭ nu mai sciau ce sĕ încépă. In cele din urmă cedândŭ forței s'au hotărîtŭ cu inima mâhnită sĕ le dea drumulŭ la 57 elevĭ. Nicĭ unulŭ dintre aceștia însĕ nu s'a dusŭ la școla unguréscă, așa că în anulŭ școlarŭ 1885/6 ei au rĕmasŭ fără nicĭ o instrucțiă.

Intr'aceea energiosului preotŭ din Turțŭ i-a succesŭ a rĕdica o a doua școlă paralelă româuéscă, provĕḍêndu-o cu tóte cele trebuincióse și prescrise de lege. Asfelŭ la 1 Octomvre 1886 nu era în școla de statŭ unguréscă nicĭ unŭ copilŭ românŭ, ci toțĭ erau înscrișĭ la școlele românescĭ.

Când au voitŭ Românii sĕ alégă învĕțătorŭ pentru a doua școlă, adversarii lorŭ se făcură luntre și punte spe a-i împiedeca. Intâiu pretinseră, contra legilorŭ, că senatulŭ comunei, nu senatulŭ școlarŭ confesionalŭ este în dreptŭ a face alegerea, după aceea isbutiră ca sĕ fiă impusŭ școlei române a doua ca învĕțătorŭ unŭ óre-care Kerezsan, care fusese destituitŭ din causa imoralității și a netrebniciei sale de către autoritatea superióră scolară confesională, dér reabilitatŭ din partea ministrului pentru „patriotismulŭ“ sĕu.

Acestŭ învĕțătorŭ pĕcătosŭ se aliă cu dușmanii culturei nóstre și prin totŭ feliulŭ de amăgirĭ duse 21 de scolarĭ românĭ la scóla unguréscă de statŭ. Se mai amestecă în acéstă mârșava afacere și primariulŭ, care fù amenințatŭ cu destituirea.

Până aci lucrurile au mersŭ cum au mersŭ, dér acum poporenii românĭ îngrijațĭ de viitorulŭ copiilorŭ lorŭ, cerŭ ḍela consistoriulŭ scolasticŭ din Gherla categoricŭ, ca sĕ depărteze pe „patrioticulŭ“ Kerezsan din causă că este unŭ omŭ „fără rușine de ómenĭ și frică de Dumneḍeu.“

De trei lunĭ și mai bine însĕ consistorulŭ din Gherla tace. Vorbescŭ cu atâtŭ mai multŭ miniștrii ungurescĭ către alegĕtorĭ și nealegĕtorĭ. Trefort spune că nimenea nu le face nicĭ o supĕrare Românilorŭ „nicĭ în privința limbei, nicĭ în privința bisericéscă“, ér ministrulŭ Fabinyi asigură, „că fiecare naționalitate se póte desvolta liberŭ și nu o supĕră nimenĭ forțându-o sĕ învețe altă limbă.“

Restulŭ ni-lŭ spune corespondența de mai josŭ din Turțŭ, la care vomŭ reveni în specialŭ.

Prigonirea scólelorŭ române.

Turțŭ, Comitatulŭ Ugocia.

Stimate Domnule Redactorŭ! Vĕ este cunoscutŭ cum învĕțătorulŭ de aicĭ A. Kerezsan la 1883 pentru negligința și purtarea lui imorală a fostŭ suspendatŭ de ambele forurĭ bisericescĭ; în mânia acestora ca unŭ „patriotŭ bunŭ“ a fostŭ reabilitatŭ cu putere brachială prin In. Ministeriu alŭ Cultelorŭ și Instrucțiunei publice la 1884.

Vi s'a relatatŭ și aceea, cum la 1886 jumĕtate din scolarii românĭ au fostŭ cu forța scoșĭ afară din scóla gr. catolică, pentru ca sĕ mérgă la scóla statului; neducêndu-se acolo, rĕmaseră 54 de elevĭ românĭ fără nicĭ o instrucțiune.

Acum vinŭ a vĕ face cunoscutŭ, că la 5 Februarie a. c. în scóla statului nu era nicĭ unŭ sufletŭ de Românŭ, doi învĕțătorĭ cu salarŭ de peste o miiă de florinĭ perdeau timpulŭ cincĭ lunĭ întregĭ cu vre-o 10 puĭ de jidanĭ

Pretorele cercului (solgăbirĕulŭ) **demandă primarului comunalŭ de aicĭ împopularea scólelorŭ de statŭ, la** din contră va fi suspendatŭ din primăriatŭ.

Primarulŭ strâmtoratŭ face alianță cu învĕțătorulŭ scólei gr. cat. A. Kerezsan, intră în scóla gr. cat., amăgescŭ elevii cu totŭ felulŭ de promisiunĭ că, décă vorŭ merge la scóla de statŭ, acolo vorŭ dobêndi îmbrăcăminte și cărțĭ gratis, ba vorŭ căpĕta și banĭ.

Fără scirea părinților, a directorului scolarŭ, în ḍiua mare, ducŭ 21 de scolarĭ, totŭ cei mai diligențĭ și mai de trébă copii, la scólele statului, îi înscriu, directorulŭ îi primesce fără celŭ mai micŭ scrupulŭ.

Astfelŭ scóla statului fù împopulată, primarulŭ scăpatŭ de suspensiune, éră D. Sa învĕțătorulŭ Kerezsan devenĭ în posițiune de a nu puté fi atacatŭ pentru negligența sa de cincĭ lunĭ întregĭ.

Aceste tóte, precum și negligința, purtarea lui imorală s'a relatatŭ ven. consist. scolasticŭ de Gherla; de acolo *s'a esmisŭ investigațiune mixtă în ḍiua de 1 Aprilie a. c.*

Până astăḍĭ trei lunĭ trecură, de sentință nicĭ pomană.

Intregŭ poporulŭ, mâhnitŭ până la sufletŭ pentru acéstă procedere, astăḍĭ prin antistia (primăria) comunală și bisericéscă s'a adresatŭ către Ilustritatea Sa cu următorulŭ recursŭ:

Ilustrissime Dómne Episcópe!

Nu voimŭ a fi peste mână, ca sĕ enumĕrămŭ faptele pĕcătóse ale lui A. Kerezsán; arĕtatu-s'au acelea — deși nu tóte — la timpulŭ sĕu prin M. O. D. nostru parochŭ, — ci venimŭ a *mărturisi* că acelea *tóte, tóte* au fostŭ cu dreptŭ, adevĕratŭ relaționate. Venimŭ a Vĕ spune, că acelŭ învĕțătorŭ, în optŭ anĭ a luatŭ simbriă neosimbrită, și că astăḍĭ șĭ a umplutŭ mĕsura fărădelegilorŭ sale.

Domnulŭ A. Kerezsán este unŭ inpostorŭ fără părechiă, unŭ amăgitorŭ de poporŭ fără sufletŭ, fără Dumneḍeu, o viperă, care ḍiua nóptea numai aceeă speculéză, cum sĕ pótă suge, astăḍĭ pe unulŭ, mâne pe altulŭ, ca poimâne pe ambii sĕ-i pótă împinge în prăpastiă; înaintea lui nu-i pĕcatŭ, ispită, minciună, înșelăciune, clevetirĭ și sfeḍĭ, de carĭ sĕ se impedece séu sĕ se rușineze. Acela șĭ-a perdutŭ cu totulŭ *rușinea de ómenĭ și frica de Dumneḍeu.*

De acéstă formă omenéscă, însĕ întru adevĕrŭ monstru cumplitŭ, *îndurați-Vĕ* a ne scăpa câtŭ se póte mai curêndŭ, căcĭ altcum poporulŭ întregŭ amăgitŭ, înșelatŭ așa de amarŭ, perḍêndu'șĭ paciința îșĭ va face elŭ însușĭ *dreptate* față cu mișelulŭ de elŭ, dându-lŭ preste otarŭ.

Pe lângă sĕrutarea mânilorŭ Sânție-Vĕ, suntemŭ în Turțŭ la 30 Iuniu 1887. Subscrișĭ: Primarulŭ cu jurații sĕi, Curatorele primarŭ cu senatulŭ scolarŭ și bisericescŭ și membrii comitetului comunalŭ.

Vomŭ relata resultatulŭ.

Astfelŭ se zădărnicescŭ progresele scólelorŭ nóstre confesionale din comuna nóstră prin puternicii situațiunei de astăḍĭ, éră optŭ anĭ e silitŭ poporulŭ a îngrășa unŭ trântorŭ pe sudórea sa numai pentru aceea ca ei sĕ aibă la mână instrumentulŭ, cu carele sĕ pótă vexa preoțimea română și împedeca cultura poporului românŭ.

Dumneḍeu resplătéscă-le odată! *N.*

Programulŭ cabinetului Ristici.

Sâmbăta trecută ministrulŭ președinte sêrbescŭ Risticĭ a primitŭ o imposantă deputațiune de 150 cetățenĭ din Nișŭ și din cerculŭ Nișului, care a înmânatŭ și douĕ frumóse adrese pentru regele și pentru guvernŭ. La discursulŭ șefului deputațiunei, ministru-președinte Risticĭ a rĕspunsŭ într'unŭ discursŭ mai lungŭ, în care a desfășuratŭ totodată programulŭ guvernului sĕu: accentuă menținerea celorŭ mai bune relațiunĭ cu marele puterĭ și necesitatea susținerei dărei actuale, pentru ca sĕ se pótă îndeplini obligamentele financiare față cu străinătatea, căcĭ altfelŭ s'ar periclita esistența economică a Serbiei, a cărei datoriă consolidată e de 277 milióne, ér datoria flotantă peste 16 milióne. Prin reforme, prin crutare, prin reducerea cheltuelilorŭ și prin deschiderea

în curêndŭ a căii ferate spre Salonicŭ se va îmbunătăţi situaţiunea. Guvernulŭ va căuta să încheiă tractate comerciale cu Turcia, Bulgaria şi România. Sub orî-ce împrejurare va căuta sĕ se menţină ordinea, gravaminele şi abusurile sĕ se înlăture în modŭ legalŭ. După Scupcina ordinară, se va revisui constituţia, pentru ca sĕ se obţină garanţii mai marî pentru siguranţa persónei, a averei şi a dreptului.

Emigrarea Ceangailorŭ din Bucovina.

Cetimŭ în „Revista Politică“ din Suceava, numĕrulŭ dela 1 Iulie n.:

Domnii Maghiarî din imperiu sémĕnă că s'au săturatŭ acuma de fraţii lorŭ din Bucovina. Entusiasmulŭ séu fanatismulŭ naţionalŭ a încetatŭ de când au vĕdutŭ ce elemente capătă de aici, şi când au înţelesŭ că nu mai cu vorbe şi cu patriotismŭ nu se potŭ hrăni câteva sute de ómenî, care vinŭ în sînulŭ patriei mame. Cea mai mare parte s'au întorsŭ în Bucovina prăpădiţî, ruptî şi peritorî de fóme, cerşindŭ pe la uşele acelora pe carî îi părăsise în sunetulŭ musicelorŭ sub fâlfâirea stégurilorŭ maghiare şi sub influenţa maghiarului Odescalchi (!) şi a ...rachiului.

Acuma şi guvernulŭ maghiarŭ s'a adresatŭ către guvernulŭ localŭ alŭ Bucovinei, rugându-lŭ sĕ mijlocéscă şi sĕ interdică Ciangăilorŭ din Bucovina, carî mai au gustŭ a părăsi Bucovina, emigrarea în Ungaria, de órece împrejurările nu ar fi oportune şi ar lipsi şi mijlócele trebuinciόse pentru susţinerea lorŭ.

Unŭ satŭ de Ciangăi din Bucovina anume Tolova, care voia sĕ plece la Ungaria, a căpătatŭ ordinŭ dela guvernulŭ din Cernăuţî a rĕmâné locului, arĕtându-li-se Ciangăilorŭ şi causele de ce patria mamă nu mai voesce sĕ-i priméscă.

Se vede că domnilorŭ Maghiarî din imperiu le-au trebuitŭ banî pentru alegerî şi n'au putut cheltui şi pentru fraţii lorŭ Ciangăi.

SCIRILE DILEI.

Présânţia Sa Episcopulŭ Ioanŭ Popasu a plecatŭ la Karlsbad spre a face o cură de 4 sĕptĕmânî pentru restabilirea sănĕtăţii sale. Pe timpulŭ absentărei Preasânţiei Sale din diecesă a concredutŭ conducerea şi resolvirea afacerilorŭ curente Preacuvioşiei Sale Părintelui Protosincelŭ Filaret Musta.

—x—

»Fóia Diecesană« din *Caransebeşŭ*, vorbindŭ despre şcólele unguresci din acelŭ oraşŭ, despre programa şi observările direcţiunei acelorŭ şcóle, care nu viséză decâtŭ cultură ungurésca orî maghiară, îşî esprimă regretele că la nicî una din şcólele din cestiune nu se propune limba română, deşi suntŭ cercetate de mulţî copii românî. — Noi regretămŭ şi ne mirămŭ de părinţii, carî îşî trimitŭ copii în şcóle de maghiarisare, ér nu în şcóle romănescî.

—x—

Precum amŭ mai împărtăşitŭ adunarea generală a *Kulturegyletului ardeleanŭ* se va ţiné în Sepsi-St.-György. La adunarea acésta va lua parte şi societatea scriitorilorŭ şi artiştilorŭ ungurî. Caracteristicŭ în totŭ tămbălăulŭ acesta e, că întregŭ constă numai din banchete. Aşa societatea scriitorilorŭ şi artiştilorŭ plécă la 21 Augustŭ din Pesta la Aradŭ, unde se dă banchetŭ; vine în Deva, banchetŭ, sosesce în Sighişóra, banchetŭ; ajunge în Braşovŭ, banchetŭ; în fine la Vâlcele şi Sepsi St. Georgy e tămbălăulŭ celŭ mare. Traiu neněco cu banii babachii!

—x—

Concesiunea dată firmeî Lindheim şi comp., de a face lucrările pregătitóre pentru o *cale ferată vicinală* care sĕ ducă dela staţiunea *Braşovŭ* în oraşulŭ Braşovŭ şi dela *Cârstianŭ* la *Zĕrnescî* şi *Vulcanŭ*, şi dela Braşovŭ la *Satulungŭ*, s'a prelungitŭ încă pe unŭ anŭ.

—x—

Staţiunile telegrafice la băile *Tuşnadŭ* şi *Borsecŭ* s'au deschisŭ la 15 Iunie n. pentru durata sesonului.

—x—

Pentru serviţiile făcute maghiarismului contra românismului, ministrulŭ Trefort a „pricopsitŭ“ pe următorii preoţî gr. or., pe carî îi scriemŭ cu numele lorŭ »patriotisate« orî maghiarisate: Iónŭ *Csokai* în Garbonacs (?), Petru *Lukacs* în Valcăulŭ unguresců, Iónŭ *Marosan* în St. Maria, Iónŭ *Medrea* în Strigy-Plop (?), Naftanailă *Orics* în Găbudŭ, Pavel *Perhaicza* în Füzes-Bogard (?) şi Dionisie *Glonlyau* în Cerna-Cristurŭ cu câte 50 florinî.

—x—

Tribunalulŭ din Pojunŭ a pertractatŭ afacerea penală a directorului seminarului Dr. Ignaz *Halmos* şi a 13 tovarăşî ai sĕi. Toţî 14 au fostŭ învinovăţiţî, că au sustrasŭ din moştenirea rĕposatului preotŭ din Csata unŭ libelŭ alŭ casei de economii cu suma de 6000 fl. Tribunalulŭ achită pe Dr. Halmos şi pe 7 tovarăşî ai sĕi, condamnă însĕ pe ceilalţî 6 la câte 6 lunî carceră.

—x—

In *Mediaşŭ* a arsŭ la 1 Iulie n. atelierulŭ şi edificiile economice ale unui măsarŭ, precum şi doué şopróne ale preotului românŭ.

—x—

Foile unguresci vréu sĕ ne presinte şi pe gendarmulŭ Vasilie *Groza* staţionatŭ în Gilău, care şi-a pocitŭ numele în »Füredi«, ca Românŭ. Nu póte fi decâtŭ Jidovŭ, Armeanŭ, orî celŭ multŭ Ţiganŭ. Cum a pututŭ avé elŭ vestitulŭ nume Groza (Grozea), e misterŭ. Ce bine ar fi când ar scăpa némulŭ românescŭ de tóte esistenţele problematice!

—x—

Unŭ visitiu aflătorŭ în serviciulŭ birjarului de aci Szasz Denes, întorcêndu-se dela Vâlcele la Braşovŭ, în tre St. Petru şi Braşovŭ a încercatŭ sĕ siluiască pe o fată, servitóre, ce o aducea în birje. La strigătele acesteia alergă în ajutorŭ sergentulŭ poliţienescŭ Honigbergerŭ, care călărea pela Stupinî, şi o scăpă din mânile visitiului. Credemŭ că visitiului i se va da o meritată lecţiune.

—x—

In Esseg a fostŭ *esecutatŭ prin spêndurătóre* dilerulŭ Adnagy recte Hadnagy Istvan din Kacsfalu în comitatulŭ Baranya, care în anulŭ trecutŭ a omorîtŭ şi jefuitŭ pe negustorulŭ Lazar Vukovics L'a esecutatŭ gâdele Kozarek din Pesta.

„Büdös olah.“

(Unŭ duelŭ.)

Era unŭ timpŭ, când trecea de bunŭ-tonŭ în societatea privilegiaţilorŭ a batjocurî pe Românŭ, talpa ţĕrii, dându-i epitetele cele mai murdare. Unŭ funcţionarŭ ungurŭ de pe la Lugoşŭ, care îşî nutresce spiritulŭ în tótă diua cu gentileţele şi delicateţele ce le îndréptă mereu foile „patriotice“, salarisate şi nesalarisate, la adresa Românilorŭ îşî închipuì, că póte sĕ i se ia şi astădî de bunŭ-tonŭ nemeşésca pasiune de a cinsti pe unŭ colegŭ alŭ sĕu românŭ cu astfelŭ de epitete. Dér s'a înşelatŭ amarŭ, ceea ce ne dovedesce următorulŭ faptŭ, care ni-se relatéză din *Reşiţa-montană* cu data de 1 Iulie curentŭ:

Trecêndŭ prin Lugoşŭ mi s'a povestitŭ unŭ casŭ de duelŭ ce s'a întêmplatŭ Mercurî în 22 Iunie a. c. în pădurea »Pogăneştî«, aprópe de Lugoşŭ, între domnii *Brosceanu*, Românŭ, şi *Gidofalvi*, Maghiarŭ, ambii asesorî comitatensî. Causa duelului au fostŭ cuvintele de *„büdös olah“* (Românŭ puturosŭ), cu carî l'a onoratŭ Gidofalvi pe Brosceanu Românulŭ a provocatŭ pe Ungurŭ şi duelulŭ s'a făcutŭ cu pistóle. Descărcândŭ amêndoi duelanţii armele deodată şi nefiindŭ rănitŭ nicî unulŭ, pistólele s'au încărcatŭ din nou, dér acum avéu sĕ se descarce armele pe rêndŭ. Rêndulŭ a fostŭ alŭ lui Gidofalvi ca a celui provocatŭ; elŭ descărcă aşadér mai întâiu pistolulŭ dér n'a nimeritŭ. Atuncî d-lŭ Brosceanu a arĕtatŭ că posede unŭ sufletŭ nobilŭ şi că este mărinimosŭ ca toţî Românii şi a descărcatŭ pistolulŭ în aerŭ. Astfeliu s'a terminatŭ duelulŭ“.

Intrebare modestă către psihologî: In acelaşî casŭ şi în aceeaşî situaţiune fost'ar fi óre şi Ungurulŭ totŭ aşa de marinimosŭ faţă cu rivalulŭ sĕu Românŭ?

Alegerea din Baia-de-Crişiu.

Bucurescî, în Iuniu n. 1887.

Lasciate ogni speranza voi che intrate. Dante.

Domnule Redactorŭ! Sĕ nu cugetaţî, că aceste şirurî Vĕ vinŭ din capitala României vecine. Nu, nicî pe de departe. Bucurescii, din care vĕ scriu eu, numiţî în limba statului: Bukuresd, à la Tatarescî—Tataresd, Bulnescî—Bulnesd, etc. ca tóte comunele din aceste părţî, suntŭ o comună curatŭ românéscă situată în spre Abrudŭ în marginea orientală-sudică a munţilorŭ Zarandului istoricŭ, din părţile de odiniórâ ale Transilvaniei astădî în Ungaria asemenea istorice.

Aicî m'am trasŭ eu după călcarea şi violarea dreptului de alegere a 2407 alegĕtorî — mai toţî Românî — din cerculŭ electoralŭ alŭ Baiei-de Crişiu, dela 17 Iunie n. a. c. Aicî voescŭ a-mî alina durerea nemărginită a simţului meu de dreptate, care nu numai singurŭ mie mi s'a causatŭ în aceea di fatală şi ruşinósă a istoriei constituţiunei unguresci.

Resultatulŭ alegerei din Baia-de-Crişiu dela 17 Iunie n. a. c. Vi s'a comunicatŭ pre cale telegrafică. Fasele principale ale mişcărilorŭ electoralî din acestŭ cercŭ premergĕtóre alegerei încă vi s'au comunicatŭ la timpulŭ sĕu Acum voiu a aduce la publicitate mai multŭ numai evenimentele mai de frunte din diua de alegere şi cele ulteriόre. La tóte nu mĕ potŭ estinde pentru că atuncî aşŭ avé sĕ scriu unŭ tomŭ întregŭ de nelegiuirî, aşî avé sĕ facŭ o listă lungă de păcate constituţionale unguresci.

Deşi aderenţii contra-candidatului *Hollaki Imre*, advocatŭ din Deva şi candidatŭ cu programa oposiţiunei moderate maghiare, erau mai numai alegĕtorii maghiarî, fórte puţinî, cam vre o 2—3 sute cu oficialî cu totŭ, câţi suntŭ în acestŭ cercŭ, lupta de alegere totuşî se prevedea a fi mare şi desperată, dér numai şi numai din causă, că întregŭ aparatulŭ administrativŭ în frunte cu vice-şpanulŭ comitatensŭ *Barcsay Kálmán*, s'a pusŭ în serviciulŭ lui Hollaki, folosindu-se în favórea reuşirei acestuia de tóte mijlócele, de carî dispune o administraţiune ca cea ungurésca de astădî: intimidărî, presiunî şi terorisărî de totŭ soiulŭ, amenințărî, suspendare de antiştî (primarî) comunalî, etc. şi unde tóte aceste n'au fostŭ de ajunsŭ, acolo s'a purcesŭ cu coruptiunea bănéscă, cu cumpărarea sufletelorŭ nevinovate; şi mai pe urmă — nefiindŭ nicî acestea de ajunsŭ pentru cucerirea sigură a unei maioritătî óre-care absolute dintre 2407 alegĕtorî — s'a luatŭ refugiu la *„ultima ratio“, la „argumentum ad hominem“*, la forţa brută de calibru asiaticŭ la forţă armată şi arestărî cu gendarmî cercândŭ, ca prin aceste instrumente demne de o epocă barbară, sĕ facă imposibile persónele, carî avéu unŭ rolŭ óre-care conducĕtorŭ în sînulŭ partidei române naţionale.

Arestărî s'au făcutŭ atâtŭ în Bradŭ câtŭ şi în Baia de Crişŭ nu numai în dilele anteriόre, ci chiar şi în diua

FOILETONU.

Nĕsdravĕnulŭ.

Poveste de *Ioanŭ Georgescu.*

(Fine.)

Mai trecŭ ce mai trecŭ şi împĕratulŭ roşu éră trimise împĕratului albŭ o însărcinare, că anume acesta sĕ caute celŭ mai isteţŭ săgetătorŭ din împĕrăţia sa, care sĕ fiă în stare a'i săgeta cea dintâiă bucătură, care o va duce elŭ la gură în diua de Pascî; căcî de nu, elŭ va veni cu óste asupra lui şi ilŭ va bate de nu va rĕmâné nicî pétră pe pétră.

Acum împĕratulŭ albŭ éră se puse pe gândurî şi nu scia ce sĕ facă. A adunatŭ éră pre toţî învĕţaţii din împĕrăţia sa, însĕ nimenî nu-lŭ sciù învĕţa.

Atuncî se duse fata éră la »Nĕsdravĕnulŭ« şi se rugă sĕ-i tălcuéscă şi acéstă întrebare. Acesta însĕ de astă-dată nu mai voì, dér dise către fată, că sĕ se milostivéscă împĕratulŭ şi sĕ slobódă pe toţî robii din temniţă, căcî între ei s'ar afla unulŭ care sĕ pótă tălcui şi acea întrebare.

Fata se duse la împĕratulŭ şi îi spuse, că ea ar fi visatŭ că până nu va slobodi pe toţî robii din temniţă, nu i va puté tălcui nimenî acea întrebare, căcî între aceia ar fi unulŭ, care ar puté tălcui şi acea întrebare. Impĕratulŭ se învoì şi la acésta şi a poruncitŭ sĕ slobódă pre toţî robii din temniţă, însĕ nimenî nu-i putù da nicî o învĕţătură. Atuncî se rugă fata sĕ slobódă şi pe feciorulŭ de purcarŭ diduitŭ de viu în didŭ. La acésta împĕratulŭ se spăimântă şi se minună multŭ, deórece elŭ a credutŭ, că acela trebue sĕ fiă de atâta timpŭ mortŭ, încâtŭ numai ósele sĕ i se mai găséscă. A poruncitŭ îndată sĕ spargă didulŭ şi sĕ caute după feciorulŭ de purcarŭ, décă mai trăiesce orî e mortŭ? Ce mare mirare îi cuprinse pe toţî aflându-lŭ viu!

Acum au fostŭ dusŭ înaintea împĕratului, care îi spuse întrebarea trimisă de împĕratulŭ roşu. Nĕsdravĕnulŭ nu se socotì multŭ şi'i spuse împĕratului, ca sĕ facă unŭ turnŭ fórte înaltŭ în care se va suì elŭ în diua de Pascî şi de acolo va săgeta până la împĕratulŭ roşu. Impĕratulŭ albŭ primì sfatulŭ datŭ de Nĕsdravĕnulŭ şi poruncì sĕ didéscă turnulŭ acela înaltŭ. Totodată i-a făgăduitŭ, că de va puté isprăvi elŭ lucrulŭ acela şi-lŭ va face ginere şi'i va da lui jumĕtate din împĕrăţia sa.

A trecutŭ ce a mai trecutŭ şi a venitŭ timpulŭ Pascilorŭ. Atuncî »Nĕsdravĕnulŭ« s'a suitŭ în turnŭ şi uitându-se de acolo, a vĕdutŭ pe împĕratulŭ roşu, că tocmai ședea la mésă. Indată le-a spusŭ, ca sĕ se pună şi ai împĕratului albŭ la mésă. Când împĕratulŭ roşu a luatŭ întâia bucătură, a fostŭ săgetatŭ de către »Nĕsdravĕnulŭ«, încâtŭ îndată îi cădù bucătura josŭ din mână.

După ce a săgetatŭ pe împĕratulŭ roşu, împĕratulŭ albŭ îndată l'a luatŭ de ginere şi a făcutŭ ospĕţŭ mare, mulţămindŭ lui Dumnedeu, că şi-a pututŭ căpĕta ca ginere unŭ aşa omŭ »nĕsdravĕnŭ«.

Audindŭ despre cele întêmplate împĕratulŭ roşu a trămisŭ răvaşŭ la împĕratulŭ albŭ, ca sĕ trimită la elŭ pre ginere-sĕu sĕ vĕdă, că ce omŭ e acéla. Nĕsdravĕnulŭ a plecatŭ îndată la drumŭ, şi s'a dusŭ departe, departe, până ce a ajunsŭ într'o luncă frumósă unde erau 12 plugurî, éră după ele era unŭ omŭ, care tóte brazdele, câte le făceau acelea 12 plugurî, le mânca şi totŭ dicea că'i e fóme.

Vĕdêndu-lŭ pe acela »Nĕsdravĕnulŭ,“ s'a miratŭ multŭ de elŭ; apoi l'a întrebatŭ, că cum ilŭ chiamă? Ér acela rĕspunse, că ilŭ chiémă »Flămândilă“ Nĕsdravĕnulŭ l'a rugatŭ sĕ vină cu elŭ, şi acela sĕ învoi îndată. Astfelŭ se duseră amêndoi pe cale înainte până ce au ajunsŭ la o móră. Acolo au vĕdutŭ la iadulŭ morii stândŭ unŭ altŭ omŭ, care tótă apa ce curgea pe iazŭ o bea şi totŭ dicea, că îi e sete. Pe acela ilŭ

de alegere. In preséra alegerei, spre indignaţiunea generală, fù purtatŭ sub escortă de gendarmĭ tênĕrulŭ şi bravulŭ preotŭ din Ţiereţielŭ împreună cu trei ţĕranĭ pe strada principală a Baiei de Crişiu dela Pontŭ la Pilatŭ şi îndĕrĕtŭ, ca scandalulŭ sĕ fiă mai mare şi alegĕtorii partidei nóstre naţionale sĕ se înfrice, fiindŭ dusŭ adecă mai ântêiu la judeţŭ, de acolo—fiindŭ că trecuseră órele oficióse — la locuinţa judelui cercualŭ, şi de aci apoi ér îndĕrĕtŭ la judeţŭ, unde în urmă fù arestatŭ.

Alegĕtorii partidei naţionale române, mai cu sémă cei din comunele cele mai îndepărtate, ca sĕ nu li se întêmple ceva preste nópte şi ca sĕ nu fiă împedecaţĭ au preferitŭ a sosi la Baia încă cu ḑiua în preséra alegerei. Miliţia destinată pentru alegere, douĕ companii dela Orăştia, în frunte cu maiorulŭ *Borsi*, sosise încă pe la 12 óre în ḑiua premergĕtóre alegerei. Cei mai mulţĭ alegĕtorĭ însĕ au sositŭ diminéţa până pe la 7 óre, când era adunatŭ în Baia unŭ poporŭ de peste 2500 de ómenĭ din cerculŭ electoralŭ. De multŭ nu s'a adunatŭ la alegere atâta poporŭ şi atâţia alegĕtorĭ, ca cu acéstă ocasiune. A fostŭ imposantă mai cu sémă întrarea în Baia a unei grupe de alegĕtorĭ din partida naţională română sosindŭ din pretura Bradului cu unŭ şirŭ lungŭ de călăreţĭ şi trăsurĭ cu stindarde, cununĭ şi florĭ, mergêndŭ dealungulŭ stradei principale până la locuinţa d-nului *Petru Truţa,* advocatŭ în Baia de Crişiu şi candidatŭ cu *programa română naţională din Sibiiu*, făcêndŭ pe cale candidatului nostru cele mai frumóse ovaţiunĭ.

Timpulŭ de diminéţa n'a fostŭ prea favorabilŭ alegerei. Pre la $7^1/_2$ óre a începutŭ a cădé o plóiă torenţială. Alegĕtorii neavêndŭ unde sĕ se scutéscă cu toţii cei mai mulţi au fostŭ siliţĭ a rĕmâné în plóiă sub cerulŭ liberŭ.

Intr'aceste alegĕtorii totŭ mai veneau încă. Vre-o 4—5 corteşĭ neruşinaţĭ d'ai lui Hollaki importaţĭ din alte cercurĭ aveau deplină libertate d'a opri trăsurile cu alegĕtorĭ pre strade şi a-i îndrepta spre curtea otelului la „Cerbŭ“ unde era loculŭ destinatŭ pentru Hollakiştĭ. Protestulŭ partidei naţionale în contra acestui abusŭ neruşinatŭ, n'a ajunsŭ nimicŭ. De aicĭ am dedusŭ încă de timpuriu, că contrarii, carĭ aveau la mână şi în libera disposiţiune nu numai aparatulŭ administrativŭ şi poliţienescŭ cu gendarmĭ, ci chiar şi miliţia, ai căreia comandanţĭ şi oficerĭ erau aleşĭ anume după chipulŭ şi asemênarea vice-comitelui Barcsay, care miliţiă sta la disposiţiunea preşedintelui de alegere, repetezŭ: am dedusŭ, că suntŭ decişĭ a purcede întru tóte până la estremitate, mai cu sémă atuncĭ, când au vĕḑutŭ că şirurile lorŭ suntŭ aşa rarĭ şi restrânse. Nicĭ nu ne-amŭ înşelatŭ în presupunerea nóstră.

Cu tóte aceste, noi aveamŭ alegĕtorĭ destui, contrarii n'aveau nicĭ pre jumĕtate atâţia, câţĭ aveamŭ noi d'ai noştri pronunţaţĭ. Dér de aceea şi umblau în susŭ şi în josŭ galbenĭ cum e céra şi nu sciau ce sĕ facă.

Fiindŭ numĕrulŭ alegĕtorilorŭ mai mare decâtŭ 1500, era decisŭ, cum dispune legea, ca votarea sĕ se facă la douĕ delegaţiunĭ culegĕtóre de voturĭ. Optŭ óre trecuseră de multŭ şi actulŭ de alegere încă totŭ nu s'a fostŭ începutŭ cum dispune legea: ca la 8 óre a. m. sĕ se încépă alegerea, apoi într'o jumĕtate de óră sĕ se facă candidările şi punctŭ la 9 óre sĕ se încépă votarea. *Trăgănarea a fostŭ cu scopŭ*, ca actulŭ de alegere sĕ se pótă prelungi până în nópte târḑiu, când contrarii erau decişĭ a pescui în tulbure, cum s'a şi întêmplatŭ.

Intr'unŭ târḑiu sosì în sala cea mare dela »Cerbŭ' protopretorele Márkossy, care abia şĭ-a aflatŭ lista oficială în patŭ la ospĕtarulŭ Gyukits, jurà pe preşedintele de alegere Imets, care apoi jurà pe ceilalţĭ şi în fine cu mare greutate se începù actulŭ de alegere.

Localităţile delegaţiunilorŭ electorale erau: pentru delegaţiunea I, la care erau împărţite comunele din pretura Baiei de Crişiu, la casina unguréscă, ér pentru delegaţiunea a II, la care erau împărţite sĕ voteze comunele din pretura Bradului, la ospĕtăria „Cerbulŭ«. La cea dintâiu a presidatŭ preşedintele de alegere *Imets Ignacz* advocatŭ din Deva, la doua cunoscutulŭ *Mihalovits Tobias* fostŭ pretore. Ca preşedinte substitutŭ s'a preumblatŭ şi permutatŭ dela o delegaţiune la alta domnulŭ *P. Gligorŭ.* Bărbaţĭ de încredere din partea domnului Truţa au fostŭ la delegaţiunea I, *V. R. Damianŭ* protopopŭ şi *Dr. G. Ilea* cand. de adv., ér la a doua *A. Moldovanŭ* proprietarŭ şi *G. Bogdanŭ* parochŭ.

Notezŭ din capulŭ locului, că nelegiuirile cele mai multe şi volniciile cele mai marĭ s'au comisŭ la delegaţiunea I, „sub rĕspunderea personală a preşedintelui de alegere Imets“.

Şi localitatea a fostŭ aicĭ mai corĕspunḑĕtóre şi ca şi înadinsŭ alésă pentru d'a se puté comite mai multe abusurĭ şi fărădelegĭ, fiindŭ o odaiă laterală prin care întrau alegĕtorii sĕ voteze. In acéstă odaiă, în care Hollakistii aveau dreptulŭ corteşirei patentate, s'au comisŭ abusurile cele mai multe şi mai flagrante, firesce totŭ sub scutulŭ »responsabilităţii personalĭ« a lui Imets.

Dér, ca sĕ nu mĕ estindŭ pré departe şi ca sĕ nu pierdŭ şirulŭ cronologicŭ, fiindŭ candidările făcute în regulă, după ce s'au cerutŭ dela d-lŭ Truţa din partea preşedintelui Imets unele desluşirĭ, că este óre domnia sa alegĕtorŭ orĭ ba, abia într'unŭ târḑiu după nouĕ óre s'a începutŭ votarea la ambele delegaţiunĭ, declarândŭ preşedintele Imets mai înainte de tóte, că primesce candidatura ambilorŭ candidaţĭ, însĕ cu adausulŭ că deórece d-lŭ Truţa n'a justificatŭ că ar fi alegĕtorŭ voturile date pentru domnia sa le va *nimici tóte* şi le va considera de nule, chiar şi décă s'ar *întêmpla* (ceea ce din partea lui Imets a priori era eschisŭ) sĕ aibă maioritate.

Insĕ acéstă enunciaţiune presidială corteşéscă n'a descuragiatŭ pe partida naţională a d-lui Truţa. Dovédă este resultatulŭ alegerei, care deşi nu după formă dér în meritŭ este o învingere morală destulŭ de frumósă, pentru că contrarilorŭ a totŭ ce este românescŭ, cu tóte opintirile, forţările şi abusurile fără de capĕtŭ, dintre 2407 alegĕtorĭ, abia lĭ-a succesŭ a stórce o maioritate de 85 voturĭ.

Ar trebui sĕ mĕ estindŭ departe, décă aşŭ voi sĕ descriu întregŭ decursulŭ alegerei, décă aşŭ voi sĕ dau la publicitate într'o icónă completă întregŭ firulŭ abusurilorŭ şi volniciilorŭ comise în contra liberei esercitărĭ a dreptului de alegere alŭ alegĕtorilorŭ din acestŭ cercŭ.

Destulŭ că alegerea dela începutŭ a fostŭ pornită pe calea ilegalităţii, deórece *s'a începutŭ cu multŭ mai târḑiu decâtŭ cum prescrie legea electorală.*

Din decursulŭ alegerei este evidentŭ, că întréga purcedere electorală a clicei Hollakistilorŭ a fostŭ staverită înainte în detaliu, şi încă aşa ca pe Truţa sĕ-lŭ dobóre cu totŭ preţulŭ, chiar şi décă ar fi căpĕtatŭ maioritate absolută. (Va urma.)

Sciri militare.

Danemarca. S'a introdusŭ în armata danesă puşca cu repetiţiă cu calibru de 8 milimetri, şi cu magaziă independentă. In acéstă armă înse o importantă inovaţiune a fostŭ introdusă. Cu ajutorulŭ unui mecanismŭ fórte simplu, inventatorulŭ a utilisatŭ mişcarea de reculare pentru a deschide, încărca şi închide puşca, care devine astfelŭ automată. Trăgĕtorulŭ n'are trebuinţă decâtŭ sĕ încarce prima lovitură şi póte sĕ ţină puşca la ochĭ atâta timpŭ, câtŭ are muniţiunĭ. Tragerea devine multŭ mai repede, cele şase cartuşe în magazie pot fi întrebuinţate în câteva secunde. Mişcarea de reculare, care este desagreabilă şi face sĕ se pérdă timpulŭ, a devenitŭ astfelŭ o forţă folositóre.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

JASZBERENY, 5 Iulie. — Pe când se instruau erĭ pionerii honveḑĭ călărĭ, esplodà pe loculŭ de eserciţiu depărtatŭ de trei sferturĭ de oră unŭ cartuşĭ (patronŭ) de dinamită. Locotenentulŭ Szakacsy voì sĕ le arate cum se umblă cu ea suboficerilorŭ, carĭ steteau împrejurulŭ mesei pe care se aflau patróne, când elŭ aprinse şinorulŭ, cu care se dă focŭ, se produse o înfricoşată esplosiune, apoi o a doua esplosiune şi 54 de ómenĭ fură ridicaţĭ în aerŭ. După ce se aşeḑà fumulŭ, se vĕḑură zăcêndŭ jurŭ împrejurŭ morţĭ şi răniţĭ. După o versiune au fostŭ omorîţĭ 4 ofiţerĭ şi 16 ómenĭ, ér 19 răniţĭ; 10 răniţĭ au fostŭ deja după améḑĭ amputaţĭ, 6 au muritŭ curêndŭ după aceea din causa ranelorŭ. Amĕrunte lipsescŭ încă.

BERLINŬ, 5 Iulie. — Impĕratulŭ a plecatŭ aséră la Ems.

TÊRNOVA, 5 Iulie. — Sobrania a alesŭ presidiulŭ. Aḑĭ ajunge la ordinea ḑilei raportulŭ deputaţiunei trimese pela puterile europene. Se asigură, că guvernulŭ va propune trei candidaţĭ la tronŭ, dintre aceştia fiă-care ar primi alegerea.

DIVERSE.

Hipnotisarea în loculŭ cloroformisării. — Se anunţă din Parisŭ: Cunoscutulŭ doctorŭ Pozzi făcù încercarea de a întrebuinţa la operaţiunĭ hipnotisarea în loculŭ cloroformisării. Succesulŭ a fostŭ strălucitŭ.

O, aste femei! — Dorinţa cea mai ferbinte a fiecărei femei este aḑĭ de sigurŭ o călĕtoriă de véră mai alesŭ la băi, dér bărbatului nu-i dă totdéuna mâna a împlini o astfelŭ de dorinţă a soţiei sale. La acésta înşelăciunea, care stă în mare mĕsură la ordinele tuturorŭ fiicelorŭ Evei, trebue sĕ ajute, şi la o astfelŭ de înşelăciune plăcută a recursŭ şi soţia unui fabricantŭ însemnatŭ. Ea voia sĕ călĕtoréscă cu orice preţŭ, dér bărbatulŭ se opuse. Atuncĭ sĕ adresà ea la amiculŭ bărbatului ei, îi descoperì dorinţa sa de călĕtoriă — şi astăḑĭ e deja cu bărbatulŭ sĕu pe drumŭ. Cum ajunse la asta? Amiculŭ făcù o prinsóre cu bărbatulŭ ei pe 300 de fl., că acesta nu va pleca în cursŭ de o sĕptĕmână cu soţia lui în călĕtoriă pentru o lună de ḑile. Bărbatulŭ negreşitŭ voì sĕ câştige acéstă prinsóre şi a şi câştigat'o căcĭ, după cum amŭ ḑisŭ, e deja pe drumŭ. Elŭ a câştigatŭ aşadéră cei 300 de fl., e întrebare însĕ se va bucura elŭ de câştigŭ, când va afla, după cum gâcimŭ noi, că şiréta nevastă a datŭ mai nainte amicului banii prinsórei, numai ca în urma acésta sĕ plece în călĕtoriă?

O curiósă proprietate a ţifrei 37. — Inmulţindu-se acéstă cifră cu una din progresiunile aritmetice 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24 şi 27, tóte produsele ce derivă din acéstă înmulţire se compunŭ din trei ţifre egale, şi adunândŭ aceste ţifre între dênsele, ese totd'auna o sumă egală cu ţifra factorului cu care s'a făcutŭ înmulţirea. Étă o probă complectă:

37	37	37	37	37	37	37	37	37
3	6	9	12	15	18	21	24	27
111	222	3 3	444	555	666	777	888	999

Aeronautulŭ amoresatŭ. — Se scrie din Barcelona: De curêndŭ aeronautulŭ Fernandez aflându-se din întêmplare pe pămêntŭ, se înamorà în fata unui cetăţénŭ bogatŭ numitŭ Donacdo. Fata îi respinse declarările şi peţirea din partea lui cu observarea, că nu voiesce unŭ bărbatŭ, care rătăcesce în continuu deasupra coperişelor. Fernandez rĕspunse suspinândŭ: „Nu potŭ trăi fără D-ta nicĭ pe pămêntŭ, nicĭ în aerŭ; mi-ai datŭ sentinţa de mórte,“ In 10 luna trecută sĕ suì Fernandez, ca de obiceiu în balonŭ, dér când voì ajutorulŭ lui sĕ între în gondolă, tăià iute funiile şi se înălţà repede. Când balonulŭ ajunse la înălţime de aprópe 100 metri, se auḑì o detunătură, o flacără se ridicà în susŭ şi corpulŭ aeronautului căḑù arḑêndŭ la pămêntŭ. Ce mai ajunse din trupulŭ lui până josŭ, nu era decâtŭ o massă diformă, Ómenii, carĭ urmăriră balonulŭ cu ochianulŭ, susţinŭ, că arŭ fi observatŭ, când Fernandez a aprinsŭ balonulŭ cu unŭ fitilŭ.

***

Unŭ procesŭ alŭ sesonului. — Sesonulŭ de vară a adusŭ cu sine urmĕtorulŭ procesŭ, care s'a pertractatŭ de curêndŭ înaintea judecătoriei de cercŭ din Hietzing. Domnulŭ G. închirià dela dómna I. L. Speifing, strada Mayerhoff, o »locuinţă de vară bine conformată.“ Aşa spunea celŭ puţinŭ biletulŭ de închiriatŭ. Domnulŭ G. însĕ n'avù norocirea de-a se bucura de acestŭ însemnatŭ comfortŭ; căcĭ deja pe la 3 óre ḑdupă améḑĭ, năvăliră asupra lui şi a familiei sale o grózà de insecte flămânde, cu omorîrea cărora n'a pututŭ termina nicĭ până în diminéţa viitóre. Ne mai putêndŭ suferi în cele din urmă, chiriaşulŭ pirì pe dómna I. L. ca sĕ strice contractulŭ de închiriare. Judecătoria de cercŭ din Hietzing recunoscù dreptatea cererei acusatorului cu condiţiunea, că d-nulŭ G. sĕ depue jurămêntulŭ propusŭ de elŭ şi respinsŭ de acusată: „că dela 3 óre p. m. până în diminéţa viitóre la 5 ore au fostŭ omorîte de elŭ şi familia lui celŭ puţinŭ 100 de ploşniţe (păduchĭ de lemn) şi că unŭ numĕrŭ mare de ploşniţe ce nu sĕ póte estima în cifre au scăpatŭ de aceeaşĭ sórte numai prin fugă.« Domnulŭ G. depuse acestŭ jurămêntŭ cu consciinţa împăcată şi fù astfelŭ scăpatŭ de contractŭ. La apelulŭ ce l'a făcutŭ acusata la judecătoria supremă a ţĕrii din Viena, sentinţa a fostŭ întărită pe basa, că un numĕrŭ atâtŭ de mare de ploşniţe face o locuinţă de vară nelocuibilă.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu.

chema „Sorbilă“. Nĕsdravĕnulŭ îlŭ rugà şi pe acela sĕ vină cu elŭ, căcĭ ḑise elŭ, că i va duce la mâncare şi beutură unde se vorŭ sătura cu toţii. Când mergeau ei toţĭ trei pe cale înainte, étă că vĕdŭ într'unŭ câmpŭ unŭ omŭ, care sta între 99 de focurĭ şi totŭ ḑicea că i-e frigŭ. Pe acela îlŭ chema „Gerilă«. Nĕsdravĕnulŭ l'a chematŭ şi pe acela cu elŭ şi aşa au plecatŭ cu toţii înainte. Ajungênd toţĭ patru la împĕratulŭ roşu, Nĕsdravĕnulŭ îi spuse că elŭ este ginerele împĕratului albŭ şi că aceştia îi suntŭ deputaţiunea lui. Impĕratulŭ roşu a poruncitŭ îndată sĕ taie câteva părechĭ de boi şi sĕ aducă câteva buţĭ de vinŭ, că are sĕ óspete deputaţiunea sosită. Totŭ odată îi ameninţà împĕratulŭ, că de nu vorŭ mânca tóte mâncările şi de nu vorŭ bea tóte beuturile câte li se voru pune pe mésă înainte, vorŭ fi pedepsiţĭ cu mórte.

Dér şĭ-a aflatŭ ómenii! Îndată ce li s'au pusŭ mâncările, „Flămânḑilă« a ḑisŭ către tovarăşii sĕi sĕ se dea mai la o parte şi sĕ'lŭ lase pre elŭ singurŭ sĕ mânce. Acesta îndată a mâncatŭ tóte mâncările, ce s'au pusŭ pe mésă, fără sĕ rĕmână măcarŭ câtŭ sĕ orbescĭ unŭ şórece. După »Flămânḑilă“ au urmatŭ „Sorbilă“. Acesta luà numai cepulŭ dela buţĭ, apoi le puse la gură şi beù totŭ vinulŭ din buţĭ ca când ai bea un paharŭ de vinŭ numai.

După ce ei au mâncatŭ tóte mâncările şi beuturile ce li s'au pusŭ înainte au începutŭ a mai cere dela împĕratulŭ roşu. Acesta cam supĕratŭ pe nisce óspeţĭ aşa obraznicĭ, a poruncitŭ şi i-au băgatŭ într'unŭ cuptorŭ fórte mare şi mai înferbêntatŭ de ḑece orĭ ca cum e când facĭ pânea, ca acolo sĕ se prăpădéscă de flacăra focului. Când a intratŭ însĕ „Gerilă“ a suflatŭ numai odată şi foculŭ îndată s'a potolitŭ de au pututŭ sta cu toţii în cuptorŭ şi lĭ-a fostŭ numai bine.

In diminéţa următóre când s'au dusŭ slugile împĕratului, ca sĕ le mĕture afară din cuptorŭ ósele arse, îi aflară pe toţĭ în viéţă. Apoi au insciinţatŭ pe împĕratulŭ despre acésta, care a şi poruncitŭ sĕ-i slobódă acasă. Le-a mai datŭ şi multe darurĭ, ca sĕ ducă la împĕratulŭ albŭ.

De atuncĭ nu a mai cercatŭ împĕratulŭ roşu pe împĕratulŭ albŭ cu nicĭ o probă vĕḑêndŭ, ce ómenĭ puternicĭ şi »nĕsdravenĭ“ are acesta în împĕrăţia sa; ci au trăitŭ în bună înţĕlegere şi pace.

Şi de n'orŭ fi muritŭ şi astăḑĭ mai trăescŭ. Ér eu mĕ suìi pe unŭ cuiu şi nu mai am ce sĕ vĕ mai spuiu şi mĕ puseiu pe o găină, ca sĕ nu umblu prin tină, apoi sării pe unŭ cocoşŭ, ca sĕ nu umblu pe josŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 2 Iuliu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 45	Bonurĭ croato-slavone	102 25
Rentă de hârtiă 5%	87.90	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.75	Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.75	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	122 95
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 -	Renta de hărtiă austriacă	81 35
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	116 60	Renta de arg. austr.	82 45
Bonurĭ rurale ungare	104.40	Renta de aurŭ austr.	112 55
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.60	Losurile din 1860	136.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 40	Acţiunile băncei austro-ungare	886.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 40	Act. băncei de creditŭ ung.	286 55
Bonurĭ rurale transilvane	104 60	Act. băncei de creditŭ austr.	282.10
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 95
		Napoleon-d'orĭ	10.04
		Mărcĭ 100 împ. germ.	62 20
		Londra 10 Livres sterlinge	126.60

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 4 Iuliu st. n. 1887

Bancnote romănescĭ	Cump.	8.60	Vênd.	8.63
Argint romănesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9 97	»	10.02
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.34
Imperialĭ	»	10.30	»	10.34
Galbenĭ	»	5 89	»	5.93
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	100.—	»	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	113.—	»	114.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 2637—1887.

Publicaţiune.

Din partea subscrisului perceptoratŭ orăşenescŭ se aduce la cunoscinţă publică că registrele demĕsurătóre de dare făcute de inspectorulŭ reg. de dare, carĭ conţinŭ propunerile dărei de venite clasa a III. a mai josŭ subscrişilorŭ contribuenţĭ pe anii 1887, 1888 şi 1889, suntŭ în sensulŭ §. 18 alŭ art. de lege 44 din 1883 pe timpŭ de 8 ḑile începêndŭ din 5 iulie a. c. st. n. până inclusive în 12 Iulie în fiă-care ḑi dela 8—12 óre înainte de prânḑŭ şi după prânḑŭ dela 3—5 óre espuse spre privire publică ca orĭ şi cine sĕ aibă ocasiune a se informa atâtŭ despre prescrierea dărei sale câtŭ şi despre a altora şi sĕ-şĭ pótă face eventualele observărĭ.

Aceste observărĭ suntŭ a se înainta în scrisŭ în timpulŭ de susŭ de 8 ḑile la inspectoratulu regiu de dare din locŭ, mai târḑiu la comisiunea demĕsurătóre de dare.

Totodată prin acésta se aducŭ la cunoscinţă şi ḑilele de pertractare a comisiunei demĕsurătóre de dare în carĭ se vorŭ pertracta şi statori darea de venite clasa a III. a mai josŭ subscrişilorŭ cu acea observare, că pertractările se vorŭ ţiné în fiă-care ḑi înainte de prânḑŭ dela 8—12 óre în casa magistratului oraşului la sfatŭ în piaţă Nr. 1, la carĭ pertractărĭ fiă-care contribuentŭ séu în persónă séu prin plenipotenţiatŭ legalŭ este îndreptăţitŭ a-se representa şi a-şĭ face observările sale contra propunerilorŭ de dare, carĭ în sensulŭ §-lui 11 alŭ art. de lege 44 din 1883 au valóre pe 3 anĭ.

Reclamaţiunile se iau în pertractare în următorulŭ şirŭ şi adecă:

Joi în 14 Iulie 1887: Lemnarii, aurarii şi mĕsarii. 1—52 alŭ registrului.

Vinerĭ în 15 Iulie 1887: Móşele, trifterarii şi birjarii (fiacherii) Nr. 53—130.

Sâmbătă în 16 Iulie 1887: Curăţitorii de maţe, preţuitorii şi executorii judecătorescĭ şi cordonierii. Nr. 131—189.

Lunĭ în 18 Iulie 1887: Cismarii şi contetarii. Nr. 190—241.

Marţĭ în 19 Iulie 1887: Strugarii, măiestrii de clădirĭ şi antreprenorii, peptenarii, fotografii, zugrăvitorii de odăi, icóne, de firme, pictorii, văpsitorii de straie de lână şi de piei, friserii şi bărbierii. Nr. 242—295.

Mercurĭ în 20 Iulie 1887: Posesorii de băi, arêndaşii de băi, cărătorii de nisipŭ şi cărăuşii. Nr. 296—375.

Joi în 21 Iulie 1887: Fabricanţii, ţesătorii de lână, posesórele grădinelorŭ de copii, apothecarii (farmaciştii), maestrii de instrumente musicale, turnătorii de clopote, ştrimfarii şi redactorii. Nr. 376—424.

Vinerĭ în 22 Iulie 1887: Putinarii, tapeţierii, corfarii, urloierii, posesorii institutelorŭ de prostituţiune, fabricanţii de carĕ, grădinarii, perierii şi manuşierii. Nr. 425—470.

Sâmbătă în 23 Iulie 1887: Sfĕrnarii (boltaşii) şi neguţătorii dela litera A—D. Nr. 471—521.

Lunĭ în 25 Iulie 1887: Sfĕrnarii şi neguţătorii dela lit. E—H. Nr. 522—566.

Marţĭ în 26 Iulie 1887: Sfĕrnarii şi neguţătorii dela lit. I.—L. Nr. 567—621.

Mercurĭ în 27 Iulie 1887: Sfĕrnarii şi neguţătorii dela lit. M.—N. Nr. 622—677.

Joi în 28 Iulie 1887: Sfĕrnarii şi neguţătorii dela litera R.—S. Nr. 678—741.

Vinerĭ în 29 Iulie 1887: Sfĕrnarii şi neguţătorii dela lit. T.—Z. Nr. 742—792.

Sâmbătă în 30 Iulie 1887: Posesorii şi arêndaşii de cârciume, cârciumarii, posesorii de cafenele, de restauraţiunĭ de bere şi hotelierii dela litera A.—E. Nr. 793—847.

Marţĭ în 2 Augustŭ 1887: Totŭ aceia dela lit. F.—K. Nr. 848—908.

Miercurĭ în 3 Augustŭ 1887: Totŭ aceia dela lit. L.—R. Nr. 909—960.

Joi în 4 Augustŭ 1887: Totŭ aceia dela lit. S.—Z. Nr. 961—1025.

Vinerĭ în 5 Augustŭ 1887: Faurii, zidarii, compactorii (legătorii de cărţĭ), tipografii şi litografii, pietrarii, pardositorii, funarii, notarii reg., ascuţitorii, opticii, lăcătuşii şi colectanţii de loteriă. Nr. 1026—1087.

Sâmbătă în 6 Augustŭ 1887: Instructorii de musică, de limbă, de desemnŭ şi de dansŭ, posesorii de institute private, morarii, posesorii şi arêndaşii de morĭ, posesorii de morĭ de artă şi de dîrste, arêndaşii de dîrste şi dîrstarii. Nr. 1088—1147.

Lunĭ în 8 Augustŭ 1887: Măcelarii, salamierii, tăietorii de miei, afumătorii de carne, societatea de cojocarĭ şi cojocarii. Nr. 1148—1209.

Marţĭ în 9 Augustŭ 1887: Inginerii dela Nr. 1210—1211, medicii, orologerii, dela Nr. 1214—1246. şi advocaţii, dela Nr. 1384—1405.

Miercurĭ în 10 Augustŭ 1887: Şielarii Nr. 1212, 1213, pitarii (brutarii), turtarii şi plăcintarii dela Nr. 1247—1300.

Joi în 11 Augustŭ 1887: Schimbătorii de banĭ, îngrijitorii de incasso, postarii tunḑĕtorii de postavŭ, postovarii, căldărarii, turnĕtorii de aramă şi cositorŭ, posesorii institutelorŭ de curăţirea rufelorŭ, curăţitorii de haine, croitorii de dame şi bărbaţĭ. Nr. 1301—1359.

Vinerĭ în 12 Augustŭ 1887: Curelarii, ţesătorii, institutele de pompă funebră, pielarii şi agenţii. Nr. 1360—1383 şi 1406—1434.

Sâmbătă în 13 Augustŭ 1887: Membrii orchestrei orăşenescĭ, musicanţii, făcĕtorii de vată, vîrslarii şi cusătoriţele. Nr. 1435—1503.

Marţĭ în 16 Augustŭ 1887: Vecturanţii orăşenescĭ de lemne, vênḑĕtorii de zarzavaturĭ şi antichităţĭ, arêndaşulŭ cumpenei oraşului, curăţitorii stradelorŭ şi de umblătóre, arendaşii băilorŭ de piatră şi de case, vênḑĕtorii de verdeţurĭ şi precupeţii. Nr. 1504—1569.

Miercurĭ în 17 Augustŭ 1887: Arêndaşii de pămêntŭ dela Nr. 1570—1800.

Vinerĭ în 19 Augustŭ 1887: Arêndaşii de pămêntŭ dela Nr. 1581—2039.

Lunĭ în 21 Augustŭ 1887: Aceia carĭ devinŭ supuşĭ dărei de venite clasa a III-a şi în registrulŭ de susŭ nu suntŭ induşĭ respective cei ce nu s'au supusŭ încă dărei.

Braşovŭ, în 4 Iulie 1887.

Perceptoratulŭ orăşenescŭ de dare.

754 polg. 1887.

Hirdetmény.

A zernesti kir. járásbiróság részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint ügyvéd Gároiu Miklos által képviselt Mária Vlad Roman ferj. Batia és Radu Batia felpereseknek ismeretlen tartózkodása Nicolau Románu a lui Vlad zernesti illetöségü alperes elleni 138 frt. 9 kr. o. e. sj. iránti sommás keresetének tárgyalására határnapul 1887 évi Iulius hó 30-ik napjának d. e. 8 órája e biróság előtt kitüzetik.

Felhivatik ennélfogva ismeretlen tartózkodásu alperes, hogy ügyének czélszerü védelme iránt a részére gondnokul kinevezett Badiu Aldimir helybeli körjegyző kellően utasitsa, vagy a tárgyalásnál személyesen vagy más megbizott által jelentkezzék, mert különben mindezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonitsa.

Zernest, 1887 évi Iunius hó 24-én.

A zernesti kir. járásbiróság.

Penciu, járásbiró.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Săcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte da amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Săcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze. ADMINISTR. „GAZ. TRANS."

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.